

Skogkultur og miljøvern – en motforestilling

Det har versert en hel rekke artikler fra ulike miljøorganisasjoner og enkeltpersoner etter at det kom en uttalelse fra politikere om at man ville prioritere skogplanting i Norge som en faktor som kunne medregnes i CO₂-regnskapet etter hvert. Det har ikke manglet på advarsler og argumenter, gyldige eller ikke, mot dette.

SYNSPUNKT

Kristen Falch Jakobsen
Ringstad i Bø

Jeg er en legmann, og har ikke annet enn den forstand Vårherre har gitt meg, og det jeg i løpet av livet har brakt i erfaring. Disse innleggene og uttalelsene i media har jeg ennå til gode å få noe fornuftig ut av.

Den eneste innvendig til granplanting fra folk flest er at skogbunnen ødelegges, og man ikke lenger kan gå tur og plukke bær på disse stedene. Det forstår jeg, men jeg har samtidig fått oppgitt en statistikk som viser at bare 4 prosent av villbæra i Norge blir plukket, vi har for mye godt i butikkene og behøver ikke å ta denne umaken. Dermed er i alle fall bærearbeidet ganske bortkastet. Dessuten er det bare 15 prosent av utmarka som er beplantet med gran i Nord-Norge, ifølge det jeg har fått oppgitt gjennom media. Det finnes altså fremdeles rikelig terreng både til utmarksbeiter og turgåing.

Så kommer den ene etter den andre som kaller seg ekspert og forteller at vi ikke må få fremmede plantearter inn i Norge, det er skadelig. Hvor mange trær og andre planter fra fremmede himmelstrøk finnes allerede i tusenvis av hager i Norge? Hva med poteten? En mer fjern plante er vel neppe innført i Norge noen gang med slik god evne til å vokse her, og den har spart oss for hungernød og reddet utallige menneskeliv. Det var sikkert sterke motforestillinger mot den da den ble innført. Alt nytt er galt.

For en tid siden sto det en svær artikkel i Bladet Vesterålen om sitkagrana i Vesterålen, om hvor galt det var at den var plantet helt ut mot havgapet, og på slike steder hørte den ikke hjemme. Det var feil og unaturlig. Men den amerikanske grana vokser faktisk helt ned i fjæra i Alaska, og trives utmerket der, noe den også gjør her i Norge.

Andre påsto at veden i den amerikanske grana var så dårlig at den ikke kunne brukes til bærende konstruksjoner, og de som påsto dette, visste ikke at sitkagran var brukt til flykonstruksjoner før aluminium ble alminnelig. Erfarne folk vet at den nord-norske furua som har bredt seg hit av seg selv, har elendig motstandskraft mot råte, og er i frisk tilstand så sprø at en må se seg godt om for å utsette den for belastning. Norskgran vokser flere ganger så fort som furu, men den amerikanske utkonkurrerer likevel den norske grana ganske overlegent. En behøver ikke være fagmann for å se dette. Det er nok at en er over 70 år og har fulgt rimelig godt med.

Er den norske bedre?

Argumentet om at amerikansk gran ikke passer her fordi den er fremmed, faller på sin egen urimelighet. Den er jo nettopp tilpasset kjølig og fuktig havklima. Er den norske bedre?

Fra gammelt av hadde norsk gran betegnelsen Norwegian Spruce fordi Norge drev en etter datidens forhold (på 1700 – 1800-tallet) en stor eksport av granplanker, bord og tømmer bl.a. til Storbritannia, Nederland og Frankrike. Men hvor naturlig er den egentlig i Norge? I kyststrøkene? Den har jo etter siste istid bredt seg nordover fra sentral-Europa, fra Sveits, Tyskland og de østeuropeiske land. Den kommer fra land med kontinentalklima. Hvorfor vil man påstå at denne passer så mye bedre her? Jeg forstår ikke denne argumentasjonen.

Da stortingsrepr. Navarsete nettopp sa: "Vi skal ikke plante amerikansk gran, men norsk-gran!" – kan jeg ikke tro at hun mente det hun sa, for saken

dreide jeg jo også om at tilveksten av skogen skulle bli en betydelig faktor i CO₂-regnskapet. Betegnelsen norskgran er egentlig misvisende, den heter europeisk gran. Jeg tror hun sa det for å berolige de mest ihuga miljøprofetene.

Politikere som vil prøve å være miljøvennlige, skjønner at disse organisasjonene har stor makt, og de vil gjerne gjøre dem til lags. Stoltenbergs "månelanding," der man skal pumpe gassen ned i undergrunnen er ennå ikke realisert, og om man kan få det til, er jo denne industrien avhengig av lønnsomhet. Dessuten er det et spørsmål om hvorvidt alle de miljømessige konsekvensene er tatt i betraktning.

Gassen i grunnen

Ute av syn, ute av tankene – om gassen er plassert en km eller mer nede i fjellgrunnen, er man så sikker på at den aldri kommer opp igjen? For noen år siden skjedde det i et distrikt i Afrika at hele befolkningen i en landsby ble funnet døde uten noen påviselig årsak. Det eneste man visste var at det hadde vært et mindre jordskjelv i området, men det hadde ikke anrettet noen nevneverdig skade.

Etter en del forskning av leger og geologer, fant man ut at en naturlig lomme av CO₂ nede i fjellet, som selvsagt sto under trykk, var sluppet ut ved dette skjelvet, og da CO₂-gassen er tyngere enn luft, ble den liggende over landsbyen og kvalte hele befolkningen i løpet av minutter.

En annen ting som er helt nødvendig både når det gjelder CO₂-fangst og skogbruk, er at det kreves økonomisk lønnsomhet, og dersom man fortaper seg i alsens diskusjoner hvor dette ikke legges til grunn, vil ethvert tiltak i det lange løp koke bort av seg selv. Et prøveanlegg for CO₂-fangst som viser seg å bli for kostbart, vil bety avslutningen på prosjektet.

En tredje faktor i dette spillet er fraværet av alternativer. Poenget er visst at alt nytt er farlig og må for all del bannlyses. Hvor står det skrevet og vedtatt at bare gran er aktuelt til skogplanting? De store eike-

Norsk/europeisk gran til venstre, sitkagran til høyre.

(Arkivfoto: Tone Marit Sørensen)

skogene fra Trøndelag og sør-øst ble hugget ut i seilskutetiden, men ingen tenker visst på at det går an å gjenreise dem?

Her i nord gror marka over av innavlet temmelig verdiløs skog, og jeg spør om det er noe galt i å erstatte den etter hvert med for eksempel hengebjørk, for den vokser jo godt i Nord-Norge, og egner seg utmerket til lønnsom produksjon av både slip- og skurlast. Det finnes flere slike "innfødte" treslag som kan plantes i stedet for det nokså verdiløse krattet som tar overhånd over alt.

Hva med balsam-poppel? Den vokser fantastisk hurtig og fyller hagen vår med en vidunderlig duft på forsommeren.

Men, fyda! Den er jo fra Amerika og hører ikke hjemme her!

Se til Sverlge

Alt dette vi holder på med, er et norsk fenomen. I Sverige har man plantet skog i flere mannsalder allerede. Göran Persson uttalte da han var statsminister at Sverige skulle gjøre seg uavhengig av oljen og satse på utstrakt skogplanting, basert på økonomisk lønnsomhet, for å produsere alternative energibærere.

Det må være mange i Sverige som ler av oss nordmenn som kaster bort tid og ressurser på å diskutere noe som ofte bare er pavens skjegg.

MITSUBISHI OUTLANDER

SPAR KR. 55.000,-

Velutstyrt kampanjemodell Intense+
Nå også med vinterhjul på alufelg, met.
lakk og hengerfeste inkludert i prisen.

Med Bi-Xenon svingkjørellys, ryggekamera,
navigasjonsanlegg med musikkserver, 7"
berøringsskjerm, 40 GB harddisk, delskinn
setemateriale, Bluetooth handsfree, m.m.

2,2-140 hk DI-D man.	nå	455.500,-
Veil. pris	510.500,-	SPAR 55.000,-
2,2-156 hk DI-D TC-SST nå		509.000,-
Veil. pris	564.000,-	SPAR 55.000,-

GARANTI
5 ÅR
100.000 km

Pris er inkl. frakt og andre lev. omk. Utsyrsdeltaler kan avvike fra standard. Forbruk: 6,2-8,2 l/100 km variert kjøring. CO₂-utslipp: 163-190 g/km. Med forbehold om evt. trykktell.

OUTLANDER

AUTO 3000
SORTLAND AS Tlf. 76 11 31 30

www.mitsubishi-motors.no | GARANTERT KVALITET

